

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-592/18

Katarzyna Wywiał-Prząda

versus

Euroopa Komisjon

Üldkohtu (viies koda) 28. novembri 2019. aasta otsus

Avalik teenistus – Lepingulised töötajad – Töötasu – Otsus, millega keeldutakse kodumaalt lahkumise toetuse maksmisest – Personalieeskirjade VII lisa artikli 4 lõike 1 punkt a – Teisele riigile tehtud töö – Diplomaatiline staatus – Viieaastane viiteperiood

1. *Ametnikud – Töötasu – Kodumaalt lahkumise toetus – Maksmise tingimused – Viiteperioodil alaline elukoht väljaspool teenistuskohaliikmesriiki – Ajavahemiku arvutamine – Riigi või rahvusvahelise organisatsiooni teenistuses töötatud perioodide arvesse võtmata jätmine (Ametnike personalieeskirjad, VII lisa artikli 4 lõike 1 punkt a)*

(vt punktid 23–25)

2. *Ametnikud – Töötasu – Kodumaalt lahkumise toetus – Maksmise tingimused – Teisele riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile tehtud töö – Mõiste – Nõue, et asjaomase isiku ja riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel esineks otsene õiguslik suhe – Diplomaatilise esindaja abikaasa – Sellise suhte puudumine (Ametnike personalieeskirjad, VII lisa artikli 4 lõike 1 punkt a)*

(vt punktid 27, 33 ja 35–37)

3. *Ametnikud – Töötasu – Kodumaalt lahkumise toetus – Maksmise tingimused – Viiteperioodil teenistuskohaks olevas liikmesriigis alalise elukoha või põhilise tegevusala puudumine – Mõiste „alaline elukoht“ (Ametnike personalieeskirjad, VII lisa artikli 4 lõike 1 punkt a)*

(vt punktid 55, 59, 61 ja 64–67)

Kokkuvõte

28. novembri 2019. aasta kohtuotsusega Wywiał-Prząda vs. komisjon (T-592/18) jättis Üldkohus rahuldamata lepingulise töötaja nõude tühistada Euroopa Komisjoni 23. novembri 2017. aasta otsus, millega keelduti hagejale kodumaalt lahkumise toetuse maksmisest (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

Hageja, kes on Poola kodanik, saabus Belgiasse 22. septembril 2010 pärast oma abikaasa ametisse nimetamist diplomaatilise nõunikuna Poola Vabariigi alalises esinduses Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni juures. Alates 2. juulist 2010 omas hageja Poola välisministeeriumi väljastatud diplomaatilist passi. Hageja tagastas oma diplomaatilise passi ja ta kanti 7. juunil 2013 Belgias välismaalaste registrisse. Seejärel töötas hageja kahes Belgia äriühingus, kes osutasid teenuseid Euroopa Komisjonile, kes hageja hiljem lepingulise töötajana tööle võttis. Komisjoni teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus keeldus 23. novembri 2017. aasta otsusega hagejale kodumaalt lahkumise toetuse maksmisest.

Vastavalt Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) VII lisa artikli 4 lõike 1 punktile a, mis on käesolevas asjas kohaldatav, makstakse kodumaalt lahkumise toetust teenistujale, kes ei ole ega ole kunagi olnud selle riigi kodanik, mille territooriumil asub tema töökoht, ja kes kuus kuud enne institutsiooni teenistusse asumist lõppenud viie aasta jooksul ei elanud pidevalt ega tegelnud oma põhilise tegevusalaga selle riigi territooriumil Euroopas. Selle sätte kohaldamisel ei võeta arvesse teisele riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile tehtud tööst tulenevaid asjaolusid. Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu praktikast¹, et teenistujale keeldutakse kodumaalt lahkumise toetuse maksmisest vaid juhul, kui kogu viiteperioodi jooksul oli tema alaline elukoht teenistuskohariigis või ta tegeles seal oma põhilise tegevusalaga.

Hageja esitas vaidlustatud otsuse peale esitatud hagi põhjendamiseks üheainsa väite, mille kohaselt on rikutud personalieeskirjade eespool osutatud sätet.

Selle väite esimese osa kohaselt on eiratud hageja diplomaatilist staatust. Hageja märkis sellega seoses, et kodumaalt lahkumise toetuse saamise õiguse üle otsustamisel tähtsust omava viiteperioodi arvutamisel ei oleks tohtinud arvesse võtta ajavahemikku, mil ta viibis Belgias diplomaatilise esindaja abikaasana diplomaatilise staatuse alusel.

Ainus asjaolu, mis takistab teenistuskohariigiga sideme loomist, on töötamine olukorras, kus ollakse teise riigi või rahvusvahelise organisatsiooni diplomaatilise esindusega funktsionaalselt seotud. Seega, kuigi personalieeskirjade asjasse puutuv säte ei hõlma üksnes juhtumeid, kus asjaomane isik on otseses mõttes töösuhtes, eeldab siiski mõiste „teisele riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile tehtud tööst tulenev asjaolu“ alati seda, et asjaomase isiku ja asjasse puutuva riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel on otsene õiguslik suhe, näiteks kui ollakse praktilal või on tegemist eksperdiga sõlmitud lepinguga. Seevastu ei saa seda sätet laiendada diplomaatilise esindaja abikaasale, kellel on sellest staatusest tulenevalt olnud teatud privileegid ja immunitetid Viini konventsiooni² alusel, kuid kes ei saa tugineda sellisele otsesele õiguslikule suhtele.

Ainsa väite teise osa kohaselt on vääralt kohaldatud mõistet „alaline elukoht“. Hageja väitis sellega seoses, et ta ei soovinud oma Belgias viibimist püsivaks muuta, mis on vajalik selleks, et talle oleks kohaldatav personalieeskirjade asjakohane säte. Hinnates kõnealuse olukorra iseärasusi ja asjaolusid ning seda, kuivõrd on hageja teenistuskohariigis lõimunud, leidis Üldkohus, et ainsa väite teine osa ei ole samuti põhjendatud.

Eeltoodut arvestades jättis Üldkohis hageja hagi rahuldamata ja vaidlustatud otsuse muutmata.

¹ Avaliku Teenistuse Kohtu 18. juuni 2015. aasta otsus *Pondichie vs. komisjon*, (F-50/14, EU:F:2015:62, punkt 35).

² 18. aprilli 1961. aasta diplomaatiliste suhete Viini konventsioon.